

### **Організація особистого освітнього простору засобами Інтернет офісу Google**

Ключовими технологіями сучасного інформаційного суспільства є телекомунікації та Інтернет. Щоб підготувати підрастаюче покоління до життя у цьому суспільстві, необхідна система освіти, що базується на телекомунікаціях та використанні цифрових освітніх ресурсів.

Із стрімким розвитком мережі Інтернет навчальний процес у вищих навчальних закладах якщо і не перейшов повністю у віртуальність, то займає там все більше місця, стаючи передумовою унікального навчального простору. Використання Інтернет дає можливість формувати особистий навчальний простір.

Призначенням статті є дослідження засобів створення особистого освітнього простору майбутніх учителів інформатики. У зв'язку із цим необхідно запропонувати підхід, який дасть можливість вибрати засоби та технології для його створення.

Простір – це філософська категорія, яка пов'язана з категорією «часу» і розглядається як форма існування матерії. Згідно з тлумаченнями у словникових джерелах простір «виражає порядок розташування одночасно існуючих об'єктів» [3, с. 75] і є «загальним для всіх переживанням, що виникає завдяки органам відчуття» [2, с. 369].

Під поняттям «освітній простір» розуміють педагогічний феномен поведінки людини в оточуючому її середовищі, що базується на елементах-носіях культури (освітньому середовищі), в результаті чого відбувається його осмислення та пізнання. У зміст цього педагогічного феномену вкладають смисл спеціально організованого педагогічного середовища як структурованої системи педагогічних факторів та умов їх освоєння індивідом в процесі його становлення. Таке розуміння освітнього простору зміщує акценти у визначенні цілей навчання та засобів вирішення проблем, які виникають у зв'язку зі змінами парадигми освіти [5].

Вивчення феномену інформаційного освітнього простору, вбудованих в нього середовищ та освітніх технологій, що реалізуються на їх основі, ведеться за такими напрямками:

- визначення ролі інформаційно-комунікаційних технологій у підвищенні якості освіти;
- дослідження особливостей функціонування дидактично орієнтованих інформаційних середовищ як складових інформаційного освітнього простору;
- проектування та організація дидактично орієнтованих інформаційних середовищ;
- пошук способів інтеграції традиційних і нових інформаційно-комунікаційних технологій навчання і виховання;
- вдосконалення технологій застосування мережних навчально-методичних комплексів у навчальних закладах різного освітнього рівня;
- створення цифрових інформаційних освітніх ресурсів та особистого освітнього простору [4].

В останні роки у вищих навчальних закладах практикуються різні підходи та технології до розробки особистого освітнього простору: спеціалізовані оболонки, наприклад ELGG, Wordpress; сервіси Веб 2.0; сервіси Google.

Розглянемо можливості використання сервісів Google. Сервіси Google орієнтовані на створення особистого «кабінету», в який можуть стікатися різні інформаційні потоки, і одночасно є достатньо можливостей для підтримки контактів, комунікації, спільної роботи з іншими користувачами.

У процесі підготовки майбутніх учителів інформатики у Тернопільському національному педагогічному університеті використовується Інтернет офіс Google для створення особистого навчального середовища студентів та створення електронного портфеля цифрових інформаційних ресурсів.

З головної сторінки Google здійснюється швидкий перехід до всіх його служб. Користувач може використовувати поштовий сервіс Gmail (основна його особливість полягає у можливості обміну швидкими повідомленнями, у встановленні відповідності листам так званих ярликів, що замінюють звичні папки та що дає можливість зберігати один і той самий лист в кількох категоріях, а значить – швидше знаходити його, а також – у системі рейтингування листів за ступенем важливості).

Перейшовши за посиланням на головну сторінку Google, студент потрапляє в організований робочий простір iGoogle. У ньому можна побачити: документи, фото і графіку, новини, спілкування, інструменти. Студент організовує свій робочий простір, додаючи будь-які вкладки і будь-які матеріали. Вгорі сторінки можна переглянути додаткові можливості використання Google. Наприклад, документи (підтримувані формати – Word, Excel, Power Point), фотографії (можливість створювати галереї та зберігати фото і малюнки), календар для планування зайнятості тощо.

Специфіка усіх сервісів Google полягає в можливості спільної роботи над будь-яким контентом: запрошуючи користувачів, можна разом редагувати документ, відстежувати всі зміни, внесені тим чи іншим співавтором (з можливістю повернутися до будь-якого з варіантів), завантажувати необхідні фото та ілюстрації тощо.

Використання груп Google дає можливість організувати спільну роботу студентів над проектами, відводячи під кожен проект окремий майданчик у мережі (аналог сайту з його розділами і форумами). Це основні можливості використання системи Google.

Крім них студенти використовують такі інструменти, як *Блокнот* – для коротких нотаток прямо з мережі (простим виділенням тексту, що зацікавив користувача), *Новини* – підписка і читання RSS каналів, ведення блогів – індивідуальний творчий простір, аналог публічного щоденника. Це елементи особистого «робочого столу» в кабінеті Google.

Google – зручний засіб організації короточасних проектів, тобто проектів, що мають обмежені часові рамки, незмінний склад учасників і результат спільної діяльності. Користуючись сервісами Google, можна, не залишаючи особистого навчального простору, успішно взаємодіяти з однією або кількома навчальними групами.

У процесі вивчення дисципліни методики навчання інформатики можна використовувати сервіси Google для організації короточасних проектів, таких як ознайомлення з мовою Скретч, геосервісами, ментальними картами тощо.

Для цього створювалися колективні блоги, наприклад блог «Скретч» (рис. 1).



Рис. 1

Студенти, готуючись до семінару «Вивчаємо Скретч», розміщували матеріали та ресурси, відповідні темі у блозі. При підготовці до семінару необхідно було дати відповіді на запитання, розміщені викладачем у блозі. Наприклад, необхідно було знайти відповідь на запитання «Що об'єднує мови програмування, назви яких подані на діаграмі?», збережену з допомогою програми Picasa (рис. 2).



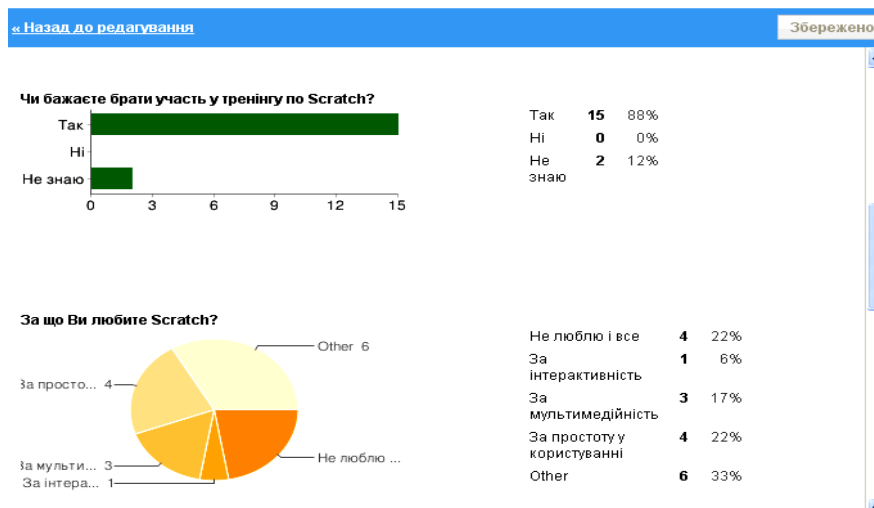


Рис. 5

Одним із результатів роботи над матеріалами семінару був словник до теми, який студенти розробляли у вигляді хмари тегів (рис. 3).

В Інтернет офісі є можливість створювати форми, додаючи різні типи запитань, та організувати мережеві опитування. З допомогою цього веб-сервісу студенти організували опитування своїх ровесників, переглядаючи і перевіряючи відповіді за формою у вигляді таблиці (рис.4) та графічно, у вигляді підсумку (рис.5).

Студенти відпрацьовували вміння вносити різні зміни у таблиці з відповідями: редагувати, переглядати, формувати, вставляти об'єкти (формули, діаграми, коментарі, зображення, гаджети). При роботі із формами студенти відслідковували результати опитувань за створеними формами. Для цього на сторінці iGoogle вони використовували гаджет iGoogle для форм.

Навчальні інтереси людини зазвичай не обмежуються часовими рамками деякого проекту, а супроводжують її все життя, вступають у взаємодію з інтересами інших людей і можуть навіть змінюватися під їх впливом.

Управляти цими процесами, або хоча б відстежувати їх у рамках сервісів Google поки не є можливим. Єдиний сервіс Google, що може використовуватись як передавач даних у зовнішній світ, є блог. На жаль, принципи, за якими функціонують блоги в Google, не придатні для здійснення повноцінного спілкування та обміну даними. Наприклад, при роботі з засобом LiveJournal є можливість в одному сервісі публікувати власні записи та читати записи всіх користувачів, які цікавлять автора. В системі Google для виконання подібних завдань є два окремих сервіси: блог і RSS рідер. Крім того, за допомогою блогів Google неможливо організувати повноцінне співтовариство – блог, у якому право на додавання нових повідомлень має не один, а кілька користувачів, що також є суттєвою перешкодою для організації спільної роботи.

Але, не зважаючи на ці обмеження, слід відзначити, що використання Інтернет офісу Google дає можливість студентам співпрацювати у режимі он-лайн, тобто, будь-який документ, електронну таблицю або презентацію можна відкрити для спільного читання і редагування та опублікувати в мережі як html-документ, а також створювати особистий електронний портфель з цих документів, що і формує особистий віртуальний навчальний простір студента.

### Література

1. Леонова О. Образовательное пространство как педагогическая реальность. // Alma mater (Вестник высшей школы). – 2006. – № 1. – С. 36-40.
2. Новая философская энциклопедия: В 4 т. Т.1. – М.: Мысль, 2001.
3. Философский словарь. Под ред. И. Т. Фролова. Изд. 5-е. – М.: Изд-во политической литературы, 1987.
4. Жук Ю. О. Теоретико-методологічні проблеми формування інформаційного освітнього простору України – <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em3/content/07zuoeei.htm>
5. Цимбалару А.Д. Компонентно-структурний аналіз поняття «освітній простір» – [http://www.rusnauka.com/20\\_PRNiT\\_2007/Pedagogica/23997.doc.htm](http://www.rusnauka.com/20_PRNiT_2007/Pedagogica/23997.doc.htm)